

Fritid offras för arbete

Arbetets värde och pris är huvudfrågan i Ingrid Runessons forskning. Detta undersöker hon hos en grupp personer med kronisk ledgångsreumatism. Hennes forskning visar, så långt som den är kommen, att flera av personerna är beredda att offra mycket för att kunna vara kvar i arbetslivet. Fritidsaktiviteter är bland det första som offras, de läggs på hyllan och sparas till ett senare tillfälle.

Ingrid Runessons forskning går ut på att ta reda på vad som driver personer, som nyligen insjuknat i kronisk ledgångsreumatism, att "välja eller inte välja" att vara kvar i arbetslivet. Vad är arbetets värde och pris?

– Många av dessa personer arbetar trots stora besvär, säger Ingrid Runesson.

Ingrid Runesson är doktorand i socialt arbete på socialhögskolan i Lund sedan 1998 och har tidigare arbetat som kurator på reumatologen i Malmö under nio år. Sin ordinarie anställning som kurator har hon lämnat.

– Forskningen är rolig och spännande, men visst saknar jag patientkontakten, konstaterar hon.

Intervjuer

Ingrid Runessons forskningsmetod är i första hand kvalitativa intervjuer, även om hon också genomför en enkätstudie till ett större antal personer. Hon inledde med en förstudie 1998 av 17 personer som varit sjuka under 2-4 år. Därefter påbörjade hon sin huvudstudie där det ingår 24 nysjuknade personer. Fem män där medelålder låg på 50,5 år och 19 kvinnor med en medelålder på 45,4 år. Efter ett och ett halvt till två år så har hon gjort eller planerar att göra uppföljande intervjuer med personerna för fördjupade frågeställningar och också för att se vad som hade hänt sedan sist. Alla intervjuerna spelas in på band, och renskrivs därefter.

– De kortaste intervjuerna ligger på runt en halv timme, medan de längre sträcker sig till två timmar. Skillnaden i hur lång tid en intervju tar ligger oftast i vilka konsekvenser som sjukdomen leder till. De vars sjukdom inte leder till så stora konsekvenser, framför allt i arbetslivet, pratar avsevärt kortare tid.

I sin forskning utgår Ingrid Runesson delvis ifrån tidigare forskning men har valt att genomföra relativt öppna intervjuer för att få fram eventuell ny kunskap och nya perspektiv. Intervjuerna utgår ifrån en intervjumall med teman och frågor som Ingrid vill få svar på.

Alla intervjuerna hålls på reumatologen. I en förstudie till forskningsprojektet som Ingrid gjorde ställde hon frågan var de skulle hålla till. De flesta svarade att de ville vara på reumatologen. Detta är naturligt eftersom alla intervjupersonerna sedan tidigare deltar i ett forskningsprojekt på reumatologen (NYRA).

Ingrid befinner sig idag i det skedet då hon endast har genomfört hälften av uppföljningsintervjuerna och kan därför inte dra några slutsatser. Tidigare forskning i Lund visar att många personer förlorar arbetet i ett tidigt stadium av sin sjukdom. Så verkar det inte se ut i Ingrids pågående studie i Malmö. Kanske beror det

på att man gått in både aggressivt och tidigt med behandlingen eller att urvalet ser annorlunda ut, men man är inte säker.

Få av de intervjuade har tunga arbeten, många arbetar på arbetsplatser där de själva har möjlighet att styra delar av sitt arbete och delvis kunna påverka sina arbetstider. Av de 24 personerna har endast tre personer genomgått arbetslivsinriktad rehabilitering.

– Troligen är det många olika orsaker som driver dessa personer till att vilja arbeta. Nu är det högkonjunktur och gott om arbeten, dessförinnan var det lågkonjunktur och ont om arbeten. Människor är rädda att hamna i en sämre situation på sin arbetsplats om man är sjukskriven. Arbetet kan betyda mycket, det ger en status i samhället och är viktigt även socialt.

För att orka med både arbetsliv och familj, med i vissa fall små barn, offrar dessa personer sin fritid. Aktiviteter hinns många gånger inte med, utan får vänta till ett senare skede i livet.

Monografi

För Ingrid Runesson ledde 3,5 års studier, efter studenten, på socialhögskolan fram till titeln socionom. Efter flera års yrkesarbete studerade hon vidare och skrev en magisteruppsats som ledde fram till benämningen magister i socialt arbete. Efter det ansökte hon om och kom in på forskarutbildning på socialhögskolan. Hon har inom forskarutbildningens ram läste de kurser som krävs (60 poäng).

Ingrid Runessons forskning skall utmytna i en doktorsavhandling i form av en monografi. Det betyder att ett syfte följer hela arbetet och sedan publiceras som en sammanhållen bok. När forskningen ska vara klar kan Ingrid inte ge ett besked om men siktet är inställt på att hon ska disputeras under hösten 2003.

Tankarna spinner redan framåt i tiden.

– Det skulle vara spännande att se hur det ser ut om tio år, slutar hon.

Text Pamela Werner